

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 27. CZERWCA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Berlina dnia 19. Czerwca.

W przeszły Wtorek N. Pan dawał pierwszą audyencyą nadwyzczaynemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi *Hannoverskiemu*, Panu Baronowi *von Reden*.

Przyśłany do tuteyszego Krolewskiego Dworu sprawujący interessa *Porty Ottomaniskiej Mehemed Efsad Bey Effendi* przyjechał tu z *Konstantynopola*.

z Wiednia dnia 18. Czerwca.

Gazeta Dworska ogłasza co następuje:

Generał *Baron Kray* donosi z *Ulm* pod dniem dnia 11. t. m.

„Nieprzyjaciel z przemocą atakował forpocztę naszą przy *Waysenhorn* i odpartą, lecz po nadejściu wojska naszego na pomoc, nieprzyjaciel do dawney swoiey pozycyi został odparty. W tym zdarzeniu strata nasza nie była znaczną.

Podług raportu *G. Meerfeld* nieprzyjaciel na dniu 10. Czerwca atakował równie wojska nasze pod tymże Generałem będące, i one odpart powyzew *Wertach*, i *Buchloe* wojskiem swoim osadził.

Podług dalszego raportu *G. Kray* pod d. 12. nieprzyjaciel naprzeciw *G. M. Meerfeld* stojący, część wojska swojego przez most pływający przy *Landsberg* na prawą stronę *Dunaju* przeprawił. W tymże samym czasie druga kolumna do *Augsburga* przedarła się; z tej przyczyny *G. Meerfeld* dla utrzymania komunikacyi z *Monachium*, ruszył ku *Friedberg*, a most na rzece *Lech* przy *Zollhaus* między *Friedberg* i *Augsburgiem* zrzucił rozkaz, gdy tym czasem infanterya *Bawarska*, która pod *Landsberg* przez przemoc nieprzyjacielską odparta została, wraz z pogranicznymi huzarami *Sklawońskimi* do *Greysenberg* reytowała się.

Dnia 11 Czerwca *G. M. Hr. Giulay* atakował pozycyą nieprzyjacielską przy *Grunbach* i onę przelamał, a przy tym zdarzeniu podług tymczasowego jego raportu więcej niż 150. jeńców i wielu officerów zabrał.

W nocy z dnia 11 na 12. Pułkownik *Tewal*

napadł na komendę nieprzyjacielską stojącą przy *Walperdshofen*, i z niey znaczną część wyciął, jednego officera i 29 gemeynow zabrał w niewolę.

Dnia 12. po południu nieprzyjaciel całą linią naszą forpocztową od *Laubheim* do *Roggenburg* atakował; z czego nic innego nie wypadało, tylko, że kommandanci tychże forpocztow z wojskiem swoim bliżej ku armii stanęli.

Podług raportu *F. M. X. de Reufs* dnia 12. Czerwca z *Füssen* datowanego, nieprzyjaciel w tymże samym czasie kiedy wojska nasze pod *G. Hr. Meerfeld* do cofnienia się przymusił, uderzył oraz na forpocztę *G. M. Grünne*, które to forpocztę były w związku z forpocztami *G. Meerfeld* przy *Kaußbayern*. Nieprzyjaciel z osobliwszą szybkością przytarł do lewego brzegu rzeki *Lech* przy *Denklingen*, a z tamtąd do *Hohenfurt*, lecz *G. Grünne* nieprzyjaciela żywo przez jedną skrzydło dragonij *G. Waldeck*, i jeden szwadron pograniczny *Sklawoński* atakował, a nieprzyjaciel nazad do *Denklingen* ustąpił.

W tymże samym czasie gdy nieprzyjaciel z najmocniejszą swoją kolumną ciągnął ku *Augsburgowi*, stanął w okolicach *Schongau* w tychże samych pozycyach, które miał przy pierwszym swoim wkraczaniu.

Dnia 11. nieprzyjaciel atakował prawe skrzydło *Xcia de Reufs* przy *Schongau* z taką przemocą, że nasi przy swoiey pozycyi utrzymać się nie mogli.

Nieprzyjaciel przedarł się aż do rzeki *Lech*, lecz przez mądre dyspozycye *G. M. Grünne* i poparcie onegoż bardzo odeń wychwalonego oberwachmeystra regimentu huzarów *Sklawońskich Morberth*, tudzież *Xcia Lichtenstein* majora regimentu *Nauendorff*, niemniej przez waleczność wszystkich wojsk, nieprzyjaciel choć liczniejszy, w dalszym postępowaniu swoim wstrzymany został. Bitwa trwała do godziny 8. wieczorem, aż wszystkie wojska przez *Lech* przeprawiły się, i most został zabrany.

Dnia 12. nieprzyjaciel z obozu pod *Kemp-*

ten wyśłał mocną dywizją kawalerii i infanterii z taką szybkością, iż most przy *Wertach* zabrany został. Nieprzyjacielska kawaleria uderzyła na kompanię 600 regimentu infanterii i na trzy skrzydła dragonij *G. Waldeck*, lecz odwaga kapitana *Barcell* z 600 regimentu z swoją kompanią dalsze nieprzyjacielskie kroki wstrzymała. Wojska te atakowały oraz nieprzyjaciela i znowu go nazad odparły, tak dalece, iż o godzinie 12. w południe był w zupełnej retyradzie do *Kempton*.

Po wyżey *Obernoff* nieprzyjaciół względem forpocztów *Xcia de Reuss* spokojnie się zachował.

Podług ostatnich raportów z *Voralbergu* i *Gryzonów*, niemniej z okolic *Immenstadt* co dzień w tamtych stronach zachodzą mniej ważne utarczki.

Od Generała *Melas* pod dniem 3. Czerwca żaden raport nie był przyślany, z przyczyny iak jest do podobieństwa, że tenże Generał *Melas* po wtargnięciu nieprzyjaciół w kraj *Medyolański*, raporta swoje ubocznemi drogami posyłać przymuszony być może, i że rzeki wezbrane przez częste deszcze, w wielu okolicach zapewne pocztę przez kilka dni zatrzymują. Z tym wszystkim *F. M. Wukaszowich* pod dniem 9. doniósł, że na mocy danych sobie przez *G. Melas* rozkazów, nieprzyjacielowi w swoim nacieraniu iak najmocniejszy dał odpor. *Fortece Pizzigghetone, Peschiera i Mantę* potrzebnym garnizonem opatrzył, a niemożąc się wdać z nieprzyjacielem w stanowiącą bitwę dla jego znacznej przemocy, cofnął się za *Addę*.

Podług raportu *G. M. Laudon*, *Gorale* w *Breścian*skim z dolin *Zabia, Trompia i Camonica* postawili się w sposobności bronić przystępu do tychże dolin.

Dodatek nadzwyczajny do Gazety Dworskiej pod dniem 18. Czerwca donosi: iż przez nadesłanego kuryera Grafa *Pansy* Kapitana regimentu *Colloreto*, przywieziona została nader przyjemna od Generała *Melas* wiadomość, że *Genoa* dnia 4. przez kapitulacyą poddała się. Punkta tej kapitulacyi i co daley nastąpiło, dnia 19. ogłoszonemi zostaną.

Mowią za rzecz pewną, iż z powodu zajęcia przez *Francuzów Medyolanu*, Generał *Melas* zostawiwszy mocny garnizon w *Turynie*, wyruszył dla zbliżenia się ku *Mantui* lub ku *Weronie*. Lewym skrzydłem zabezpieczył *Tortone* i *Alexandryę*, a śródkiem prawym skrzydłem okrywa Xięstwa *Modeny i Parmy*. Osoby mające największą zręcz-

ność odbierania pewnych doniesień, rozgłaszaia, iż Generał *Berthier* widząc się zawiedzionym w przedsięwzięciu oswobodzenia *Genui*, skoro się tylko dowiedział o podpisaniu kapitulacyi, natychmiast postanowił przedrzeć się do *Tyrolu* przez opanowanie wawozów ktorymi tam z okolicy *Brejs* łatwy przystęp mieć można; w tym zamiśle wyruszył ku *Adda* i *Adydze*. W powszechności za rzecz pewną tu mają, iż jeden oddział nieprzyjacielski wszedł do miasta *Brejs*, a drugi zbliżył się do *Werony*.

Generał *Masena* uwiadomiony o zbliżeniu się Generała *Berthiera* nad rzeki *Adda* i *Adyge*, ustąpił z miasta *Genui*, które wszedłszy w kapitulacyą z wojskami *Austryackimi* i *Angielskimi*, otworzyło im swoje bramy.

z Londynu dnia 10. Czerwca.

Celem tajemney wyprawy Generała *Maitland* było wylądowanie na półwyspę *Quiberon*. To wylądowanie skutecznym zostało z wojskami które *Admirał Sir Edouard Pellew* zabrał na swoją eskadrę dnia 23. i 24. przeszłego miesiąca. Wylądowanie zupełnie się powiodło, i zamek *Penthièvre* został opanowanym. Wysadzone na ląd wojska, mogą być rachowane do 4. lub 5. tysięcy ludzi. Nie wiadomo jeszcze iakie są dalsze rządowe zamiary; Czyli chciał tylko dla naszych korsarzów zapewnić schronienie, czyli też pierwsze to wylądowanie jest tylko przednią strażą. *Admirał Bickerton* ma także wkrótce na tajemną popłynąć wyprawę. Od Generała *Abercrombie* który od dawnego czasu powinien już być stanąć w *Portugalii*, żadnych jeszcze wiadomości nie mamy.

Duch buntu który się niedawno okazał na uzbrojonych okrętach Stanów *Amerykańskich*, rozszerzył się pomiędzy niektórymi ekwipażami w sposób zastraszający. Dnia 10. Kwietnia zbuntowany ekwipaż okrętu *Portsmouth*, usiłował podpalić ten okręt w porcie *New-York*. Pierwszym tych buntowników zamiarem było opanować ten okręt w czasie jego od brzegu odbicia, i pomordowawszy na nim *Officerów*, do *Francji* go zaprowadzić.

Znany Pisarz Drammatyczny *Kotzebue* został w krajach Imperatora *Rosyjskiego* aresztowanym. Listy z *Peterzbura* donoszące o tym areszcie, żadney o jego pobudkach nie czynią wzmianki.

P. Sheridan kazał bić srebrne medale na pamiątkę ocalenia życia *Krolewskiego* w teatrze *Drury-Lane*. Z iedney strony tego medalu daie się widzieć *Opatrzność* pod postacią kobiety zakrywającej *Króla* puklerzem, którym odbija strzałę, a ta upada strzałkana.

Napis na medalu: *God save the King*. Z drugiej strony jest korona Królewska w pośród drzewa laurowego składającego się z dwóch gałązkow z wielkimi promieniami chwały. U spodu napis: *Uratowany od zaboystwa dnia 15. Maja 1800*. W okolo medalu napis: *Niech będzie Bog pochwalony*.

Procefs kroloboycy Jana *Hadefield* ma być za tydzień roztrząsanym w sądzie. Ma wyjść także kopersztych wyrażający przypadek Królowi wydarzony.

Wczoray 9. okrętow *Angielskich* przybyło z *Guernsey* do *Portsmouth*, przewożąc woyska *Rosyjskie*. Jak tylko wszystkie tam staną, odpłyną nazad do swojej oyczyzny na 11. okrętach liniowych *Rosyjskich*.

Składka na wdowę i dzieci zmarłego *Mallet Dupan*, wynosi już przeszło tysiąc funtow. Nikt nie może mniej iak 50. funtow podpisać. Xiążęta krwi Królewskiej i Ministrowie do niej należą.

Nelson jeszcze przed końcem tego tygodnia w Londynie jest oczekiwanym, wraz z *P. Hamilton* bywszym posłem przy dworze *Neapolitańskim*.

Podług listow z *Indyow wschodnich*, w *Amboyne* czyniono przygotowania przeciw atakowi wielu fregat *Francuzkich* tamże krążących. Garnizon składał się z 1200. ludzi, rachując w to artylleryą. Na brzegach rozstawiono 40. armat.

z Paryża d 9. Czerwca.

Na dniu 2 pierwszy Konsul *Bonaparte* wszedł do *Medyolanu*. Tegoż dnia miało *Pawia* w południowej stronie kraiu *Medyolańskiego* położone od Generała *Lannes* zajęte zostało, gdzie tenże Generał znalazł wielkie magazyny i 300 armat. Generał *Duhesme* wkroczył do *Lodi* nad rzeką *Adda*. Na dniu 29 Maja *Nicea* pozostawała znowu przez woyska pod komendą Generała *Suchet* nazad odebrana. Część woysk tych jest już w drodze do kraiu *Genueńskiego* dla ośwobodzenia *Maseny* od blokady. Na dniu 1 Czerwca zamek *Barð* poddał się przez kapitulacyą. Na dniu 5 Czerwca woyska *Angielskie* wylądowały na puł wyspie *Quiberon*, lecz wkrótce nazad ztamtąd znowu odpłynęły. Tegoż dnia 5 Czerwca, lewe skrzydło armij Generała *Moreau* w *Szwabii*, atakowane było od nieprzyjaciela, lecz nieprzyjacieli z stratą 8 armat i 1500 jeńcow do retyrady przymuszonym został. Oto są raporty urzędowe ze szczegółami tyczące się wszystkich tych rozmaitych wypadkow.

ARMIA ODWODOWA.

Rapport dzienny od Armij Odwodowej.—

Z *Medyolanu* dnia 3 Czerwca.

Dnia 2. Generał *Murat* wkroczył do *Medy-*

lanu. Zaraz rozkazał otoczyć *Cyfadellę*. We trzy godziny potym pierwszy Konsul z całym sztabem swoim wszedł do miasta, wśród nacisku Ludu zajętego najwyższym uniesieniem radości. Sławny Matematyk *Fontana*, który niegdyś sprawował urząd w Rzpłtey *Cisalpińskiej*, został z więzienia wypuszczonym. Mało spodziewano się przybycia *Francuzow* kiedy od 10 dni Szlachta w *Medyolanie* utworzyła *Casino* na który sama iedynie zbierała się. *Caprara* z pierwszego i najbogatszego Domu we *Włoszech* pochodzący znajdował się także w więzieniu. Nigdy on nie był członkiem Administracyi *Cisalpińskiej*, lecz iako Senator *Bonoński* za wkroczeniem *Francuzow* należał do tej partyi Senatu, która sprawę *Francuzow* popierała. Narod *Francuzki* powinien być przejęty wdzięcznością ku Legionom Republikańskim, pomniąc na los iakiby ich spotkał, gdyby kontrewolucya nastąpiła była. Generał *Moncey* przeszedł przez górę *S. Gotarda*, jutro ma stanąć w *Vareze*.

z *Medyolanu* dnia 3. Czerwca. Dywizya Generała *Lannes* formowała przednią straż poruszając się od góry *S. Bernarda* aż do *Ivrei*, wkroczyła ona do *Chiavasso* umyślnie dla wprawienia nieprzyjaciela w rozumienie, iż ma zamiar połączenia się z Generałem *Thurreau* stojącym po między *Rivoli* i *Suzą*. Lecz w tymże samym czasie armia nagle zwrociła się w przeciwną stronę, i przeszła przez *Sessa* i *Ticino*.

Gdy się już dostatecznie rozłożyła, Generał *Lannes* przeszedł znowu nozad przez *Dorembaltea* do *Crescentino*, *Trino* i *Vercelli*, gdzie otrzymał rozkaz wkroczenia do *Pawij*, dokąd też tego poranku wkroczył. Znalazł tam wielkie magazyny żywności, sto tysięcy funtow prochu, tyśiąc chorych i rannych *Austryakow*, 300 armat metalowych, z lawetami, wozami ammunicyinemi, kulami &c. jutro oczekujemy na inwentarz z *Pawij*.

Generał *Lecchi* z Legionem *Cisalpińskim* wkroczył do *Casano*.

Generał *Duhesme* maszeruje z korpusem swoim do *Lodi*.

Obrot wojenny przeciw *Medyolanowi* użyty tak się w bystym odbył sposobie, iż lud tamże, dopiero na 24 godzin przed wniysciem *Francuzow* dowiedział się o tym, iż *Francuzi* są we *Włoszech*. Co się tyczy pierwszego Konsula, roznieślono pomiędzy lud, iż to nie on, lecz ieden z braci jego armią dowodzi, ta okoliczność przymusiła go do częstego ludowi pokazywania się.

Dwie 12 funtowe armaty, które Generał *Chabran* do jednego kościoła zatoczył kazał, zrobiły wyłom w zamku *Barð*. To przymusiło go do kapitulacyi. Znalezione tam 18 armat

załoga z 400 ludzi złożona zajęta w niewolę, udała się do *Francji*. Zamek ten dostał nam się w ręce dnia 1 Czerwca w wieczor o godzinie 9.

W armij odwodowej zostało ogłoszone surowe rozrządzenie względem wybierania rekwiizycyow. Jeden tylko kommissarz żywności i kommissarze woienni mogą ją nakładać. Kommissarz woienny *Vidal* oddany jest pod sąd woienny za to, iż szacunek 5 wołów dla armij przeznaczonych przy sobie zatrzymał.

Za wkroczeniem do kraju *Medyolańskiego*, *Bonaparte* wydał proklamacye do tamtejszych mieszkańców. Podobnież uczyniono w kraju *Piemontskim*. Generał *Lannes* wezwał *Piemontczyków*, aby wspólną sprawę z *Francuzami* utrzymywali, *Bonaparte* wkracza teraz z siem tysięcy ludzi, a 10 tysięcy *Włochów* już się w legion uformowało.

Przed wkroczeniem *Francuzów* do kraju *Medyolańskiego*, nieprzyjaciół znaczną liczbę iazdy z nieco artylleryi zebrał nad rzeką *Ticino*. *Francuzi* tym czasem wkroczyli przez tę rzekę. W wieczor o godzinie 8. Generał *Monnier* po żywey bitwie zajął wieś *Turbigo*, dokąd się *Austriacy* cofnęli. Zdobył 200 jeńców. We wsi wszystko wyciętym zostało. Znalezione w niej przeszło 300 trupów.

Generał *Turreau* z wielkim oddziałem nieprzyjaciół żywe stoczył potyczki, i nieprzeście manewry swoje rozwiać w pozycyach pomiędzy *Turyńem* i *Suzą* zajętych.

Od *Quiberon*.

Depesza telegraficzna z *Brest* pod dniem 7. donosi, iż 35 statków woiennych *Angielskich* na dniu 5. przybyło nad brzegi półwyspy *Quiberon*. Generał *Bernadotte* otrzymawszy wiadomość o obrotach floty nieprzyjacielskiej, spodziewał się od kilku dni wylądowania. Wszystkie środki użyte zostały, wszystkie ważne stanowiska nad brzegami przeciw wszelkiemu zawarowane niebezpieczeństwu. Wojska zebrane mające *Bernadotta* na czele, udały się do *Quiberon*.

Druga depesza telegraficzna pod dniem 8. Generał *Mathieu* doniósł ministrowi woiennemu, iż wylądowanie *Anglików* w *Quiberon* zostało bez skutku. Nieprzyjaciół wsiadł nazad na okręty, i na brzegach *Finisterre* wszystko jest spokojnym. Trzy tysiące ludzi znajduje się w *St. Renau* i wszystkie środki są przedsięwzięte, aby jeżeli nieprzyjaciół znówu się pokaże, należycie przyjętym został.

ARMIA RĘSKA.

Depesza Telegraficzna. — Z *Huningi* dnia 8. Czerwca. Szef sztabu głównego armij *Reński* do ministra woiennego.

Dnia 5. *Austriacy* atakowali lewe skrzy-

dło armij. Zostali nazad odparci i zupełnie pobici. Ośm armat z swoimi wozami ammunicyinemi i zaprzęgiem wpadły nam w ręce. Jeden także Generał i 1500 ludzi dostało nam się w niewolę.

Od korpusu armij Generała *Suchet*.

Wydrukowane są teraz rozmaite rapporta, które Generał *Suchet* przekał *Masenie* od d. 8. Maja. Donosi on w nich dawniejsze potyczki, które w cofaniu się jego nad rzeką *Var* zaszły. Generał *Jablonowski* sprawił się bardzo walecznie. *Montalbano* i cytaдела *Villefranche* na 2 miesiące w żywność zostały opatrzone. W pierwszym z tych miejsc *Suchet* zostawił pisarza telegraficznego. Z *Nicei* za pierwszym iey opuszczeniem wywiezione były sprzęty wojskowe na 75 statkach przewozowych. Mały zamek *Vintimiglia* został w 2 godzinach na 45. dni w żywność opatrzone. Szczęście pierwszego Konsula (wyraża *Suchet*) zaręcza nam za wszystkie wypadki. Dalsze raporta tego Generała są następujące:

Generał *Suchet* pisze pod d. 14. Maja: „Dnia wczorajszego nieprzyjaciół atakował nasze wojska naprzeciw przed-mostowego szanцу; Grenadyerowie *Lattermana* walecznie byli przyjęci, i po dwugodzinney bitwie, stu dwudziestu tychże grenadyerów i 35 huzarów *Toskańskich* wręce nam się dostało. Przebywanie korpusu *Elznica* nad rzeką *Var*, może opóźnić moje wstępne działania. *Anglicy* stoją przy ujściu *Var*.“

Inny list Generała *Suchet* z *Cagnes* d. 27. *Floreal* (17. Maja).

„*Melas* znajduje się w *Nicei*, i nieprzeście zagrażać przedmostowemu okopom przy *Var*. Tego poranku wysłałem na podsłuchy. Generał *Solignac* spuszczał się lewym brzegiem rzeki *Var*, pomknął się aż na dolinę *Nidoze*, gdzie zagarnął nieco jeńców *Piemontskich*. *Brunet* odpędził wszystkie posterunki nieprzyjacielskie idąc na dolinę *Magnon*, gdzie wstrzymany został na widok dwóch batalionów grenadyerów *Węgierskich* okopanych i przez zasieki obwarowanych. Nakoniec Generał *Rochambeau* przeszedł wielkim gościńcem z Generałem *Quesnel*. Odparli nieprzyjaciela aż do *Sainte Helene*, gdzie osadzone są dwa bataliony *Lattermana* z dragonią Cesarską. Podsłuchy powróciły około godziny 10 z rana, wytrzymawszy z nader małą stratą dwugodzinne z ręcznej broni strzelanie i rozpoznawszy dokładnie położenie stanowisk nieprzyjacielskich.

Inny list z *Cagnes* pod d. 28. *flor.* (18. Maja) *Melas* zdaje się upierać przy swoim rozu-

mieniu, które od kilku dni oświadczył, iż armia odwodowa jest tylko przywidzianą armią. Została ona dotąd w *Nicei*. Cała brygada *Lattermana* złożona z grenadyerów *Węgierskich*, zajmuje wzgórki z czterema Regimentami infanteryi i trzema armatami. *Bellegarde* otacza *Var*, a *d'Aspremont* w 3500 ludzi znajduje się w *Levenzo*. Zapewniając, iż *Elznitz* z sześciu batalionami grenadyerów *Węgierskich* należy do tychże oddziałów. Jeżeli to jest prawdą, utworzony oddział w *Piemencie* nie może mieć więcej nad 4 tysiące infanteryi. Generał *Saint Hilaire* przyłączył się do mnie, i poprowadził naprzód kolumny polowe i całą kawalerią armij. On nadał ruch siłom naszym, a *Prowantczykowie* są dobrze przygotowani na odparcie nieprzyjaciół od swoich granic. Ja z mojej strony przyspieszam ich zbieranie się.

Inny List z Saint Laurent du Var po d. 4. Prairial (21. Maja.)

„Od czasu jakem do ciebie pisał kochany Generale, nieprzełamał się do ciebie nieprzyjaciół. Dnia 30. (20) atakowaliśmy go na wzgórkach powyżej przedmoścowego szanцу; bitwa była zawzięta, a Generał *Brunet* sprawił się w niej podług swego zwyczaju. Zabraliśmy 73. jeńców, pomiędzy którymi 2ch officerów. Przez zabranych w niewolę ludzi mogliśmy się przekonać, iż nieprzyjaciół trzymał przed nami wielkie siły z jedenastu batalionów grenadyerskich i ośmiu regimentów infanteryi złożone. Od 4. godziny zrana nieprzyjaciół w 11. batalionów grenadyerskich i w 6. regimentów infanteryi uderzył z natarczywością na szaniec przedmoścowy. Rozpoczęła się nader zawzięta bitwa. Pułk brygady 20ta, 39ta i 99ta wybornie się sprawili. Mężny *Brunet* został rannym, lecz bez niebezpieczeństwa. Generał *Rochambeau* wpośród ognia spokojny, dał widzieć swoje talenty; Dopomagał mu dzielnie Generał Inżynierów *d'Ambarre*, który został pod najeźszym ogniem z baterji nieprzyjacielskich. Artyllerya zjednywała sobie jak największy szacunek, a dziś oddała nam ważne usługi. Nieprzyjaciół wysłał liczne baterje na wzgórkach w tyle przedmoścowego szanцу. Z tych baterji blisko przez sześć godzin nieustannie na nas ogień sypano. Przeszły ci obszerniejsze szczegóły skory się bitwa zakończy. Mamy nieco grenadyerów zabranych w niewolę. Nakoniec dopiero dnia 30 (20.) *Melas* odebrałszy spieszne wiadomienie o marszu armij odwodowej, opuścił *Nicę*. Tegoż dnia kazałem rozpoznać i ścigać nieprzyjaciół, któremu zabraliśmy 72. jeńców z dwoma officerami. Wybor armij nieprzyjacielskiej jest nader znacznie osłabiony, a

kompanie grenadyerów zmniejszone są dziś na 20. do 25. ludzi. Spodziewam się jeszcze być atakowanym tej nocy lub też nadajem.

Inny List Generała Suchet do Generała komenderującego Masseny w Saint Laurent du Var d. 4. Prairial (24. Maja.)

„Kochany Generale, dnia 2. (22.) pobiliśmy nieprzyjaciół; Chciał on za pomocą 16. armat i licznej infanteryi zająć i zburzyć przedmoścowe szanце, lecz został pokonany, i 500 ludzi utracił. — Konsul *Bonaparte* znajduje się dziś w *Ivry* na czele 50. tysięcy wojska. Opamiętaj się jak narychleć być może *Nicę*. Dnia 7. (27.) wojska moje w tym czasie zajmować będą *Raux*; Największe moje pragnienie jest z tobą się złączyć, i przekonać cię, iż nie masz przychylniejszego sobie Przyjaciół, jak... &c.

Minister wojenny otrzymał z *Nicei* następujące pod dniem 29 Maja wiadomości:

Po żywym przypuszczeniu z strony naszej ataku weszliśmy znowu do *Nicei*. Nieprzyjaciół w nieładzie się cofnął. Zabiliśmy mu 200. niewolników powiększył część grenadyerów. Zostawił w *Nicei* 800 chorych, kilku officerów i rozmaite armaty. Jedną z kolumn jego pomaszerowała do *Col di Tende*. Druga udała się drogą do *Riviera* w krainę *Genueńską*. Ścigamy ją śpiesznie, a gdyby wojska te potrafiły nawet przyłączyć się do *G. Melas*, to i tak nie wielką przyniosłyby mu korzyść. Położenie *Geny* jest zaspakalające. Generał *Massena* otrzymał wiadomość o marszu armij Odwodowej i tej we *Włoszech* postępach. Zmniejszono wprawdzie racje chleba, nie brakuje jednak na mięsie, winie, leguminach i owocach. W obozach żyć można jeszcze bardzo dobrze za 5 franków na dzień. Jest także wiele ukrytej maki. W mieście największy porządek, i najlepszy duch państwa. Wiadomość o zwycięstwach armij Odwodowej i *Reński* podwoiła zapal *Genueńczyków* i ich obrońców. Zgodno z oryginałem.

(Podpisano) *Carnot*.

z Paryża dnia 10. Czerwca.

Na dniu 4 Czerwca pierwszy Konsul *Bonaparte* kazał ogłosić w *Medyolanie* wkrzeszenie *Rzplty Cisalpińskiej*. Zaraz postanowiony tam został Rząd tymczasowy.

Na dniu 3 Generał *Duhesme* zajął miasto *Łodi* i dalej za rzekę *Addę* wkroczył. Wiadomość tę równie jak inne poniższe, ogłasza dzisiejszy *Monitor*.

My tu kładziemy naprzód rapporta dawniejsze o wypadkach zaszłych przy przebiegu wojsk *Francuzkich* przez rzekę *Ticino*,

przez którą musiały one przeysć nim weszły do Medyolanu.

*Alexander Berthier Generał en chef armij
Odwodowej do Pierwszego Konsula w
Medyolanie dnia 3 Czerwca.*

Obywatelu Konsulu. Mam Ci jeszcze zdać sprawę o obrotach armij od dnia 30 Maja, o iey działaniach, i o czynach waleczności które mi się wślawiła.

Przeyscie i Bitwa nad rzeką Ticino.

Generał Murat który na dniu 30 z Novary wyszedł, przemaszerował nad Ticino, przez którą miał przechodzić. Podzielił on na części kawalerją swoją aby nieprzyjaciela wślawić tej rzeki od jeziora Como aż do Vigevano mógł trudzić, gdy tym czasem dywizya Generała Boudet pod rozkazami iego zostająca, cofnęła się do mostu Buffalora, gdzie nieprzyjaciel zdiął swoje pontony, i gdzie przeyscia kilku armatami bronił. Dywizya tę przeznaczyłem ia do Vigevano.

Generał Murat poczynił przygotowania do wprawienia nieprzyjaciela w rozumienie, iż pod Voltegio chce rzekę Tecino przechodzić. A dowiedziawszy się, iż niektóre statki nieprzyjacielskie w iednym korycie rzeki Tecino ukryte znajduią się, rozkazał swojej artylleryi, tudzież części kawalerji i 70tej Pułbrygadzie, aby ścignawszy pod Galiate, tamteysze przeyscie opanowała.

Na dniu 31 Maja o świcie dnia 70ta Pułbrygada dała się widzieć pod Galiate, które to stanowisko nieprzyjaciel 2 aubicami i 3 iedenasto funtowemi bronił armatami, syjąc mocny kartaczowy ogień. Generał Murat rozstawił swoją artylleryą i z równą tęgością odpowiadał nieprzyjacielowi. Tym czasem 70ta Pułbrygada zaięła krypy, które się w małym korycie Teciny znajdowały. Żołnierze nieśli krypy te na swoich barkach i przenieśli je w pośrzod rżęfistego ognia kartaczowego na drugie koryto rzeki. Na mocy odebrane-go rozkazu, grenadyerowie wyruszyli naprzod, wodę po pas mając do iedney drzewem i krzakami zarosley kępy, zkąd można było korzystny sypać z ręczney broni ogień. Generał Murat rozkazał wystąpić swojej artylleryi, dla uderzenia z boku na artylleryą nieprzyjacielską. Pod załoną tego ognia i za pomocą dwóch statkow przewozowych przeszedł przez Ticino, przymuszając razem nieprzyjaciela do cofnienia swojej artylleryi. Rozmaite małe statki które na drugim brzegu zabrane zostały podały okoliczność do przewiezienia batalionu, który natychmiast uderzył na kawa-

leryą nieprzyjacielską i przeyscie pułbrygady załonił. W tey to okazyi szef brygady Durroc omal nie utonął.

Nakoniec nieprzyjaciel cofnął się do wsi Turligo, gdzie znaczne otrzymał posiłki doprowadzone przez Generała Laudon. G. A. Gerard opanował mosty pod Turligo i odpierał wycieczki które kawalerja nieprzyjacielska na naszą piechotę czynić chciała. W tym noc nadeszła. Generał Murat znając ważność wypędzenia nieprzyjaciela z iego stanowilka, rozkazał Generałowi Monnier atakować Turligo. Ten wraz z Generałem Cisalpińskim Pino po uporczywey obronie zaiął wieś tę z bagnetem w rękę, zabił nieprzyjacielowi 200 ludzi, a 400 w niewolę zachwycił. Nasza strata składała się z 15 zabitych, pomiędzy którymi 3 jest kapitanow i z 50 rannych.

Poczym Generał Murat wkroczył do Buffalora zkąd nieprzyjaciel ustąpić musiał. Generał Vignolles zabrał pontony, które nieprzyjaciel w momencie ucieczki swojej zatopił. W nocy zatrudniano się wystawieniem pływającego mostu. Generał Adjutant Berthier przy przedniey straży Generała Murat użyty, przez swoją czynność bardzo się wślawił, i wielkie wyświadczył nam przyługi.

Noc i cały dzień 1 Czerwca obrocony był na przeprowadzenie dywizyow Boudet, Loison i Victor przez Ticino. Dywizye te następującego dnia 2 Czerwca wkroczyły do Medyolanu od którego bram klucze odebrał Generał Murat.

Zaięcie Pawij i inue wiadomości.

Generał Lannes z swojej strony wkraczał ku Pawij. Nieprzyjaciel opuścił to miasto, zostawiwszy nam 300. armat, które nie miał czasu na statki będące na rzece Po zabrać, 8 tysięcy karabinow, 2 tysiące fass prochu, nieprzeliczone magazyny i million ładunkow.

Generał Moncey jest w Bellinzona, a 44ta Pułbrygada, która przez Simplon przeszła, stanęła w Arona.

Legion Cisalpiński blokuje cytadelę Arona. Ma rozkaz przez gory ku Breščia ciągnąć.

Tu się przyłącza kapitulacya zamku Bard (Podpisano) Alex. Berthier.

Kapitulacya zamku Bard na dniu 1. Czerwca między komendantem iego kapitanem Stuard de Bernskops i Generałem dywizji Chabran zawarta składa się z 7 artykułow nie osobliwego w sobie nie zawierzą. Garnizon w niewolę zaięty musiał na dniu 2 Czerwca broń złożyć. Officerowie zatrzymali broń i sprzęty, żołnierze swoje tomistiry. Wszystkie zapasy wojenne miały być wydane.

Rapport dzienny od Armij odwodowej z Medyolanu dnia 4. Czerwca.

W mieście Medyolanie Te Deum spiewane było.

Wszystkie szpitale nieprzyjacielskie wpadły wręce nasze. 1500 chorych znajdowało się w Pawij, a 1200 w Medyolanie. Codzień odkrywamy nowe magazyny. Między innemi w Pawij znaleziony jest magazyn z 5000 postaw dubeltowego sukna, i 10,000. nowej broni.

Wczoraj na dniu 3 Generał Duhesme po małej odbyty rozprawie za Lambą wkroczył, w rozprawie tej zabrał nieprzyjacielowi 20 ludzi. Po czym przybył do Lodi, przeszedł przez rzekę Addę, i ściga dalej nieprzyjaciela.

W Medyolanie Rząd tymczasowy ogłosił co następuje:

Proklamacya.

Administracya tymczasowa miasta tego ma ukontentowanie podać do wiadomości swoim szacownym współobywatelom szlachetne uczucia pierwszego Konsula Bonaparty. Została umocowana do ogłoszenia następujących artykułów, które nienaruszenie zachowane być mają:

1mo. Rzpłta *Cisalpińska* jest znowu urządzoną, iako wolny i niepodległy Narod.

2do. Wolne i publiczne sprawowanie Religij Katolickiej ma być w tym samym zachowane stanie, w jakim zostawało w czasie pierwszego *Włoch* zdobycia. Każdy rodzaj obrażenia lub znieważenia wspomnioney Religij iey flug, zwyczajów i symbolow, niniejszym jest zakazany, równie iak każdy postępek mający za cel naruszenie w najmniejszym punkcie wolnego iey wykonywania. Prześępujący niniejszy zakaz mają być najsurowiej nawet śmiercią za wyrokiem władz przyzwoitych karanemi.

3tio. Własność wszystkich obywatelów bez wyjącia ma być szanowaną.

4to. Zakazane jest używanie nazwisk mogących przypominać niezgodę partyów i zdań.

Wśród szczęśliwych okoliczności, w iakich środki te są ogłoszonemi, Administracya nie bez żalu widzieć może, iż rozmaite osoby oyczynę swoją opuszczają. Przeto na mocy wyraźnego rozkazu pierwszego Konsula, nieprzytomni obywatele wezwani są aby do domów swoich ile możności iak najsprędzej odtąd powracali. Wyjąwszy wyraźnie tych tylko, ktorzy podług traktatu w *Campo Formio* przeciw Rzpłtey *Cisalpińskiej* oręż podnieśli, i iako zdracy przeciw oyczynie swojej uważani być powinni.

5to. Ponieważ wszystkie prawa które od dnia wkroczenia wojsk *Austryackich* aż do powro-

tu armij *Francuzkiej* wydane zostały, za żadne i nieważne uważane być powinny, gdyż były ogłoszone w kraju który większą część *Mocarstw Europejskich* a nawet i sam Cesarz w wspomnionym traktacie w *Campo Formio* za wolny i niepodległy uznali, przeto zostaną zniesione wszystkie sekwestra na majątki włożone, które poliadane były iako dawna własność, lub za prawym nabyciem, chociażby te sekwestra pod iakimkolwiek bądź pozorem, i w iakiejkolwiek okoliczności włożone były.

6to. Cykulacya bankocetłow *Wiedeńskich*, które do tego kraju zostały wprowadzone, jest zakazaną. Nie mogą one być ani w interesach prywatnych, ani w kassach publicznych przyjmowanemi.

Administracya tymczasowa jest przekonaną, iż wszyscy mieszkańcy Rzpłtey *Cisalpińskiej* z takowych poprzedniczych rozrządzeń przekonani zostaną, iż armie *Francuzkie* i Bohatyr który im przewodniczy, nie mają innego zamiaru, iak wprowadzenie do kraju tego wolności i niepodległości. Przejęci naysprawiedliwszą wdzięcznością, powinni przeto wszyscy obywatele przykładac się do powodzeń oręża swoich wybawicielow, równie iak do przywrócenia pokoju, który po odzyskaniu wolności, naysprawnym jest godnym życzenia dobrem. — W Medyolanie w domu Muncypalnym d. 15. *Prairial* roku 8go. — (4. Czerwca).

(podpisano) Administracya tymczasowa *Marliani, Sacchi, Goffredo*—Delegowani.

Depesza telegraficzna z Port Malo dnia 9. Czerwca.

Z *Rennes* d. 8. Czerwca. Szef sztabu głównego armij zachodniej do ministra wojennego.

„Generał *en chef* *Bernadotte* donsi pod d. 7. iż *Anglicy* wyładowawszy w *Quiberon* przymuszeni zostali wsiąść nazad na okręty, to odbyło się tak spiesźnie, iż zostawili nam 2 armaty i rozmaitych ludzi.

Jeden oddział nieprzyjacielski znajduje się jeszcze na półwyspie *Cenis*, lecz wojska nasze przeciw niemu pomaszzerowały. Wszystko nas przekonywa, iż już go tam nie znaydą.

Zgodno z oryginałem— *Chappe*.

Mowią, iż *Jozef Bonaparte* członek Rady Stanu zeszedł nocy wyjechał stąd do brata swojego do *Medyolanu*.

Zajęcie miasta *Lodi* przez Generała *Duhesme* jest tu za bardzo rzecz ważną uważanym. Wiadomo, iż dawniej straszliwa bitwa stoczona wprzód była, nim *Bonaparte* przez most do *Lodi* wkroczył.

Oboz, który na nowo zbiera się pod *Dijon*, ma otrzymać nazwisko *Drugiej linii armij Odwodowej*.

Generał *Desaix*, który z *Egiptu* do *Tulonu* powrócił, pisał z tamtąd, iż wkrótce uda się do *Medyolanu*.

Z powodu zajęcia *Medyolanu* tamtejsi mieszkańcy powszechną illuminacją miasto ozdobili. Wiele osób wyjechało naprzeciw *Bonapartemu*. Pierwszy Konsul mieszka w *Medyolanie* w pałacu narodowym. Przyrzekł *Cisalpiniom* w Proklamacyi, iż im oddaie nazad ich wolność, i że żadne nadzwyczajne podatki nie będą nałożone.

Pod *Marsylią* dało się widzieć 6 okrętów liniowych *Angielskich* z 50. statkami przewożącymi mającemi wojsko na sobie.

Przy cofaniu się z *Nicei* *Austriacy* (którzy rozmaitych z tamtąd wzięli z sobą zakładników) trudzeni mocno byli przez armaty zamku *Montalbano*.

W *Quiberon* *Anglicy* dwa dni tylko bawili.

W kraju *Piemontkim* *Francuzi* nigdzie drzew wolności nie stawiali i wszelkie religijne urządzenia zupełnie szanowali.

Bonaparte za wkroczeniem swoim do kraju *Medyolańskiego* naybardziej się starał się opatrzyć w żywność. Jedno korpus udało się do *Kremony*, gdzie naywięcej magazynów znajdowało się.

Ponieważ Generał *Moncey* przez górę *S. Gotarda* do *Bellinzony* wkroczył, aby się z tamtąd od *Szwajcaryi* z *Bonapartem* połączyć, przeto Generał *Dedovich* musiał się cofnąć, aby nie był oderzniętym.

Smiały plan *Bonaparty* nie mógł być od nikogo zgadniętym. Położenie obu armiów we *Włoszech* jest tak osobliwe, iż dalsze wypadki bardzo zadziwiającemi być mogą.

Brat exdyrektora *Barthelemi* jest także z listy emigrantów wymazanym.

Zadney nie ma wątpliwości, iż we *Włoszech* miano błędnie wyobrażenia o armij *Odwodowej* i o iey działaniach. Poczytywano ją tylko za armią przywiedzianą, albo przynajmniej za bardzo słabą. Za dowód tego służyć może zajęty w *Pawij* list poślany do *G. Mosel* przez Generała Cesarzkiego *Hohenzollern*. Pisany on jest z przed *Genui* pod dniem 1 Czerwca, przeto w czasie bardzo blisko armij tej pod *Medyolan* podstępiania, a jednak armia ta nazwana jest w tym liście oddziałem podjazdowym, któremu armia Cesarzka wkrótce położy granice. Okazuje wszelako podziwienie zapytując się, gdzie zostaje *G. Fukasovich* i dokąd cofnął się książę *Fürstenberg*, wyznając przy

tym, iż korpus przed *Genuą* nie czynić nie może. Góra *S. Bernarda* na 70 stop śniegiem okryta, zdawała się być zupełnie zabezpieczającą, poczyniono przeto małe tylko przygotowania dla zawarowania przeysciów przy gorze *Cenis* i *Gotarda*. W 10 dni nawet już po wyruszeniu armij, nie stało w dolinie *Aosta* nawet 6 tysięcy ludzi, i ci więcey zatrudniali się jeszcze górą *Cenis* niż górą *S. Gotarda*. Należy więc dziękować takowemu błędnemu o armij *Odwodowej* mniemaniu. Bo chociaż nie znajduje się ona w żadnym nędznym stanie, jednak nie można było przez góry tyle przeprowadzić artylleryi amunicyi i żywności, aby mocnemu atakowi długi odpór czynić. Po kilku dniach bowiem w dolinie *Aosta* już nie było żywności ani dla ludzi ani dla koni, a broń ręczna była zawsze głownym orężem wojsk naszych, dopoki te przez zajęcie *Pawij* we wszystkie potrzeby wojenne nie zostały opatrzone.

z *Bruxelli* dnia 12. Czerwca.

Słychać iż wiele rodaków naszych będących na liście emigrantów i znajdujących się teraz w Niemczech zostanie znien wymazanych.

Wiadomość, iż *Bonaparte* i kilku jego Generałów w niebezpieczeństwie byli zostania schwytanemi od jednego małego patrolu *Austriackiego*, jest prawdziwą. Officer który tym patrolom od 40 ludzi dowodził, nazywa się *Le Breux* i jest rodem z *Bruxelli*.

Generał *Pandamma* i *Augereau* zatrudniali się razem obroną *Niderlandów* i *Rzpltey Batawskiej* przeciw napaści *Anglików*.

z *Hagi* dnia 14. Czerwca.

Zawczoraj Dyrektoriat nasz odebrał nadzwyczajnego kuryera od naszego *Polla* w *Paryżu* z wiadomością komunikowaną mu przez drugiego Konsula, o zajęciu przez armij *Odwodową* *Medyolanu* i *Pawij*. Depesza ta była przy rozpoczęciu listy pierwszej izbie przeczytana, sprawiła nadzwyczajną radość, i pobudziła wielu deputowanych do udania się do ministra *Rzpltey Cisalpińskiej* *Obywatela Galdi* dla powinszowania mu odmiay szczęścia.

Sądzą tu, iż wojska *Angielskie* pod *Quiberon* faktycznie tylko wyładowanie ulkutecznili dla pokrycia innego wyładowania, które może w kraju naszej *Rzpltey* uczynić zamysłaia. W tymże samym dniu kiedy przysłała o tym z *Paryża* wiadomość, otrzymaliśmy doniesienie z *Texel*, iż okręt z *Emden* przyplłynąwszy, widział na dniu 11. o 6. godzin od *Ute* 22. okrętów *Angielskich* i wiele statków przewożowych. To dało powód, iż wiele *batallionów* naszych odebrało rozkaz udania się do *Zelandyi*, aby na każdy przypadek gotowemi do obrony były — Generał *Augereau* ma swoją główną kwaterę nie w *Herzogenbusch*, ale we wsi *Hees* o dwie godziny od *Eindhoven*, dla zbliżenia się tym większego do obozu w tym miejscu znajdującego się.

Książę *Brunswiki* odprawia teraz rewij w *Wesfalii* nad wojskami na linii demarkacyjnej zostającymi.

Z powodu blisko kończącego się kwartału prenumeraty, Redakcyja Gazety Korrespondenta uprasza *JPP. Prenumeratorów*, ażeby się wcześniej raczyli zgłosić, na *Prowincyach* do najbliższych *Pocztamtów*, a w *Warszawie* do *Kantoru* tejże *Gazety*. — Cena prenumeraty zwykłej.

DODATEK.

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 27. CZERWCA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Paryża dnia 11. Czerwca.

Pierwszy Konsul w Liście swoim pod datą 15. (4.) donosi, iż w końcu tego miesiąca powróci do Paryża.

List z *Prejus* pod dniem 1. Czerwca zawiera w sobie: „Od czasu wejścia naszego do *Nicei* d. 9. (29 Maja) pomknęliśmy się w kraj *Genueński*. Główna nasza kwatery jest już w *St Remo*, a jutro zapewne będzie w *Port-Maurice*. To odłapanie nieprzyjaciół winniśmy powdzieleniu G. *Bonaparte*. Nawwyższy Kommissarz *Auber* donosi nam z *Genui* pod d. 6. (26.) „Ziadamy konie i małe kawałki chleba z otrębów; lecz obecność *Bonaparte* w *Pienontie*, podwoiła naszą odwagę. Spodziewamy się być w tej dekadzie od oblężenia uwolnionymi.”

Rozbrajanie Szatanów w *Dep: Ille i Vilaine* przyniosło dotąd 2424. karabinów, z których 1500. kalibrowych, 320. myśliwskich, a 600. *Angielskich*.

Obywatel *Picault* sekretarz legacji *Francuskiej* przy Dworze *Hiszpańskim*, ożeniwszy się w *Madrycie*, wyjechał stamtąd dnia 1. do *Paryża*.

Młody *Chinczyk* wprowadzony był wczorą do *Muzeum* Obrazów. Uważał je z pilnością, lecz bez wielkiego zadziwienia. Nawzięcy go załanowiła bitwa pod *Arbella*. Na widok *Isidry Partow*, pokazywał jakim sposobem walczy kawaleria *Chińska* i jak uchodząc szersza z *Isidrow*.

Obraz *Gerarda Dow* wystawiający *Dentyse* wyrwywającego zęby, niezmiennie go przerażał; z tego powodu powiedział, iż w *Chinach* ludzie tej profesyi przykładają do bolejącego zęba pewny likwor od którego ząb natychmiast bez bólu wypada. Zgola dał on wiele wiedzied w łobie rozsądku i dowcipu, ale żadney żywości.

Armia *Włoska*. — Dziennik od dywizyi G. *Suchet* w *St Laurent du Var* 6. *Prairial* (26. Maja.)

„Od dnia 6. Kwietnia nieprzyjaciół nieprzeistawał nasierać na słabe korpus Armij G. *Suchet* w linii *Piutimille*; Było podobieństwem, iż kroki nieprzyjacielskie na kilka dni ustaną, lecz G. *Melas* chcąc dotrzeć aż do *Nicei*, niedawał spoczynku swoim wojskom przez kilka regimentów F. M. *Elznitz* wzmocnionym. Dnia 7. wysłał 18. do 20. tysięcy ludzi ku *St Bartholomé* i *Rezzo*. Brygada G. *Cravey* trzy razy bagnetami *Austryaków* odparła. Generalowie *Jablonski* i *Pouget* przez cały dzień wstrzymywali natarczywość sil nieprzyjacielskich.

Pułbrygady 68ma, 104ta, 33cia i 34ta walczyły z niepojętym oporem. Mężny G. *Cravey* pokilkakrotnie atakując na bagnety, ranny dostał się do niewoli. General *Jablonski* miał dwóch koni pod sobą zabitych. W tym dniu nieprzyjaciół utracił 1500. ludzi. P. de *Brentano* i drugi jeszcze General, dwaj Pułkownicy i 43. Oficerów poległo — General *Suchet* zostawiając Panem placu bitwy, nieczekając powrotnego ataku, zebrał swe siły ku *Nicei*. W *Piutimille* zostawiony był mocny garnizon. Szefowie będący w *Nicei*, przez nieczemność swoją uśląpili do *Antibes*, z czego położenie naszego korpusu przez trzy dni nader przykrym się stało dla niedostatku żywności.

Dnia 10. Kwietnia wózw *Raoure* przez grenadyerów został opanowany. Tegoż dnia wzmocniono ludźmi i żywnością twierdze *Mont-Alban*, *Ville-Franche* i *Nicei*. 73. statki z rypszunkami przybyły do *Antibes*, a dnia 12. korpus wróciło się ku *Var*.

W ten czas *Suchet* po dwu-miesięcznych nieustannych bitwach, mógł nakoniec dać nieiaki spoczynek swojej waleczney armij; obfitość wróciła się do obozu, a pomyslności Armij *Reńskiey*, i zbliżanie się *Odwodowey* całkiem ożywiło waleczność żołnierzy.

Dnia 15. Generalowie *Melas*, *Elznitz* i *Lottermann* silnie uderzyli na szaniec przedmłotwy *Var*; po dwugodzinny ogniu, ustała bitwa, w której zabraliśmy 120. grenadyerów i 25. huzarów *Tolkańskich*. *Angliey* stali przy wyjściu *Var*. Dnia 16. przybył G. *St Hilaire*. Mieszkańcy Departamentu *Var* staneli na pomoc. General *Brunet* wyszedłszy na podfluchy, zabrał 80. jeńców.

Niebezpieczna i mądra Armij *Odwodowey* do *Włoch* przeprawa, nakloniła w reflecje G. *Melas* do odwołania swoich grenadyerów. G. *Suchet* przymuszony walczyć przeciwko znacznie liczniejszemu ślom, rozpocznie znówu wstępne działanie. Korpus jego pragnie iak najszybciej połączyć się z pierwszym Konsulem, i na nowo tego zaślugać pochwałą. Jutro idziemy naprzód.

General *Suchet* rozkazał wystawić Telegraf w twierdzy *Mont-Alban*. Znajdując się w poszrodku Armij *Austryackiey*, twierdza ta wszystkie iey widzi obroty, a iey Telegraf odpowiadać temu który stoi na wzgórkach w tyle *Var*, donosi o tym wszystkim co się dzieje w *Nicei* i okolicach, ułatwia operacye, i drażni nieprzyjaciela.

(Podpisano) *Suchet*.

W główny kwatery w *Genui* 6. *Prair*. (26. Maja) *Massena* General kommanderujący do Armij i mieszkańców *Genui*.

„Officer odemnie wysłany do *Paryża* do pierwszego Konsula, powrócił tej nocy. Zostawił on Generala *Bonaparte* spuszczaiącego się z góry *S. Bernarda*. *Bonaparte* ma z sobą Ob. *Carnot* Ministra wojennego. Pisze do mnie, iż między 28 i 30 *Flori*: (18 i 20. Maja) z całą swoją Armiją stanie w *Jorei*, a stamtąd szybkim biegiem poydzie do *Genui*. Armia *Reńska* odniosła nowe korzyści; otrzymała stanowiące zwycięstwo w *Biberach*, zabrała wiele jeńców, i ku *Ulm* dążyła. General *Bonaparte* któremu doniosłem o poltepowaniu mieszkańców *Genui*, oświadcza mi ufność iaką w nich pokłada, pisząc mi: Zasyduiesz się w trudnym położeniu, lecz to mnie pociesza, iż się znajduiesz w *Genui*. To światło i znaiące swoją szczęśliwość miasto, wkrótce w swoim oswobodzenia pozyska nadgodę czynionych przez siebie ofiar... Te wyrazy będą ogłoszone urzędownie, *Zwierszchności Liguryjskiej* podane, i w dwóch językach poprzybiiane.

(Podpisano) *Massena*.

Oprocz Dzienników od Armij *Odwodowey*, Minister podaie raport G. *Berthler* do pierwszego Konsula, o przeprawie przez *Ticino*, o bitwie tamże, i o zdobyciu *Pawij*.

Urządowe rapporta od armij Odwodowej dochodzą do dnia 5.

Generał *Duhesme* był w *Lodi*, przeszedł przez *Addę* otoczył fortecę *Pizzighetone* i zajął miasto *Crema*.

Przy mocnym korpusie Generała *Moncey* znajdując się, Generalowie *Leclerc*, *Lapoye*, *Chabert*, *Lorge* i inni.

Armia Odwodową coraz świeżo przybyszące wzmacniała korpusy.

Lili z *Konstantynopola* pod d. 25 Kwietnia w *Dzienniku* urzędowym umieszczony wyraża co następuje:

Traktat między *Francuzami* i *Turkami* względem uślępienia z *Egiptu* zawarty, miał być skutecznym. Na mocy tej konwencji W. Wezyr pomykał się ku *Kairu*, i zajmował wyznaczone w niej stanowiska wojenne. Obiedwie armie w najlepszym znajdowały się zgodzie. Porta poddała kapitulacją miastom sprzymierzonych *Mocartów*. Przez generalnego cel dozorca kazano uwiadomić wszystkich swoich poddanych, iż mogą rozpocząć swoje operacje handlowe z *Egiptem*. Przygotowano wielką liczbę statków małych, które miały się udać do *Aleksandryi* dla zabrania wojsk *Francuzkich*. Kapitan *Basza* gotował się popłynąć dla zabezpieczenia ich żeglugi. W. Wezyr wysłał z *Sałachie* morzem oficerów *Angielskich* do eskadry *Tureckiej*, którą mniemał być w *Rodzie* z rozkazem, ażeby jak najszybciej udała się do *Aleksandryi*. Ten oficer gdyby nie spotkał na morzu eskadry *Tureckiej*, miał się udać do *Konstantynopola*. Przybył tam od miejsca i oddał te rozkazy kapitanowi *Baszy*. Tymczasem *Anglii* nie dawali się być kontenci z traktatu, do którego ich agent *Sidney Smith* tak wiele należał. Lord *Elgin* ich ambasador u Porty, miał przed dwoma miesiącami konferencję z Rządem *Ottomańskim*, któremu zapowiedział, iż Rząd jego nie może przyjąć na taką kapitulację, i oświadczył, iż okręty *Angielskie* nie przepuszczają okrętów z *Francuzami* do *Europy* płynących. Niespokojna Porta żądała, ażeby ten minister posłał kurjera do swego dworu. Już do Lorda *Keith* wyraźnie w tej mierze doszły rozkazy, a General *Kleber* wkrótce także był urzędowo tak przez samego *L. Keith* iako też przez *Sidneya Smitha* uwiadomiony, iż *Anglia* przeciwna jest skutecznieniu traktatu. Trzy okręty wojenne przysły pomnożyć małą eskadrę oblegając już port *Egipskie*, i zaczęły się po nieprzyjacielsku obchodzić z statkami rozmaitych narodów, które skwapliwie chciały korzystać z zapowiedzianego pokoju dla wyjścia z *Aleksandryi*. General *Kleber* widział się w ten czas przymuszonym zabezpieczyć swoją armią i niechęć być pozbawionym potrzebnych sobie stanowisk wojennych, oznajmił wodzowi *Tureckiemu* o powrocie do kroków nieprzyjacielskich. Z tego powodu pomknąwszy się w 6. tysięcy ludzi, które miał pod murami *Kairu*, uderzył na korpus *Agri Janeczarów*, które zniósł bez trudności. W. Wezyr obwołując na 2 mile niżej, uwiadomiony od uciekających o porażce tego korpusu, gotował się do odwetu z całą swoją armią, ale przesłusznie jego żołnierze, na wszystkich strony pucielali. Atoli *Rasid Basza* nowy Gubernator *Egiptu*, *Ibrahim Bey*, *Scheik Elbetet*, i *Osman Effendi* i inni, którzy dowodzili korpusem *Turków* i *Mameluków*, widząc swoich przyjaciół w rozsypce, pospieszyli do *Kairu*; lecz nie mogli dość wcześnie przybyć na zajęcie cytađeli. W. Wezyr od swoich opuszczony, szukał ratunku w ucieczce zollawwszy nieprzyjacielowi wszystkie rzeszunki i sprzęty; przebiegł szybko ściepy *Siryi*, i wprowadziwszy tym sposobem około 200 ludzi, schronił się do *Gazy*. Porta nie mogła odebrać innych o tym zdarzeniu doniesień. Rząd okazuje najmocniejsze nieukontentowanie przeciwko *Anglikom*, i onym to słusznie przypisuje to nieszczęście, którego trudno wstrzymać wyrachować skutki. W. Wezyr bez broni, bez sposobów, nie jest w stanie walczenia z *Francuzami* jeżeli ci zechcą mu broń przysłać do *Egiptu*. Nie wątpimy ażeby *Rasid-Basza*, *Ibrahim Bey* i *Osman Effendi* nie mieli się do-

stać w niewolę. Sam tylko *Muwad Bey*, który nie chciał ani *Francuzom* ani *Turkom* zaufać, utrzymuje się z małym korpusem *Mameluków* w wyższym *Egipcie* po za kataraktami. Ministerium *Ottomańskie* stara się zapewne będzie, ażeby rozpocząć nową z *Francuzami* negocjację.

Lifty z *Brest* pod d. 1 Czerwca donoszą, iż wyprawa, która na moment weszła nazad do portu, znowu wypłynęła na morze i zniknęła z oczu.

z *Koiru* dnia 7. Czerwca.

Terazniejsze położenie rzeczy jest dla nas i *Austriaków* wcale nie korzystające. Z *Włoch* przychodzą nie mile wiadomości. Nasza komunikacja z *Medyolanem* jest przerwana. *Berthier* oddzielił korpus od 30 tysięcy ludzi ku *Po*, a to nad *Addą* wkraczając ma się tam rozłożyć, gdy tym czasem główna armia przeciw *Melafowi* wyrusza. W *Lombardyi*, a mianowicie w kraju *Bresciańskim*, *Stronicy* *Rzplty* *Cisalpiny* podnieśli głowy, i już w tym kraju powstały rozruchy.

z *Berny* dnia 8. Czerwca.

Podług depeszy, przysłanej od *G. Moncey*, kolumna *Francuska*, która wkroczyła do województwa *Włoskich*, przedarła się na d. 29 z *Faudo* dwoma dniami od *Austriaków* opuszczonego. Wywizya pod rozkazami *G. Bethencourt*, dnia dopiero 26 Maja przebyła góry *Apenińskie* od strony *Simplon*, i zaraz przedarła się do doliny *Kadno*. Na d. 27 o g. 8. w wieczor jedną kolumna udala się przez *Corvola* i zdobyła bagnetem most przy tym mieście będący; druga z d. 27 na 28 przeszła przykra bardzo górę i przed wschodem słońca stanęła w tyle nieprzyjaciela, którego wkrótce wyruszyła z tego stanowiska prowadzącego do *Domu d'Osola*, gdzie na d. 28 bez oporu weszła. Dnia 30 *Francuzi* zajęli *Pallanza* na większym jeziorze. *Po* czym *Austriacy* pod rozkazami *G. Xcia de Rohan* cofnęli się do *Sest*, i tam się okopali.

Wiadomość zawczasem o wkróceniu *Francuzów* dnia 30 Maja do *Medyolanu*, odebrał minister *Francuski Reinhard* od dyrektora posaty z *Wenai*. Wszakże kiedy armia z *Berny* na d. 3 Czerwca wyruszyła czyniły, *Medyolan* już był w rękę *Francuzów*.

Wiadomości o zwycięstwach *Francuzów* we *Włoszech* zostały ogłoszone w armii *G. Moreau*. General ten weźmie mocną pozycję ku *Tyrolowi*. Obroty armii jego z obrótami armii *Włoskich* tak są połączone, iż obie mogą być jednym ciałem uważane, którego szczonek składa korpus Generała *Moncey*.

z *Strazburga* dnia 8 Czerwca.

Lili z głównej kwatery Armii *Rhńskiej* dnia 31 Maja. „Znaleźliśmy *Ulm* w stanie nadto znaczącym, abyśmy mieli za jednym zamachem miało to opamiętać, nie zda się także aby chciano je formalnie oblegać. Otoczywszy z 3 stron tę fortecę, całą armią w wielkiej kolumnie wyruszyła naprzód. Na cele tej kolumny zasady się prawie lkrzydło; za nim idzie korpus odwodowy, potem szrodek a nakoniec lewe lkrzydło. Czoło kolumny znajduje się teraz w *Augsburgu*, a koniec jej o 3 godziny od *Ulm*. Nieprzyjacieli ścignął na lewe lkrzydło nasze, i nieustannie ściera z nami walki, które jednak nie wiele są znaczącymi.

Wielka główna kwatery armii wczoraj z *Ochsenhausen* do *Memingen* jest przeniesiona. *Moreau* nigdy w niej ciągle nie bawi, lecz znajduje się prawie zawsze przy korpusie Odwodowym, lub przy prawym lkrzydło, w dniu tylko potyczki obieżdża całą armią. My przygotowani jesteśmy do batalii głównej, gdyby i *Austriacy* śtoczyć chcieli. Może odważyć się na nie, dla załuszczenia magazynów w tyle zagrożonych. Z resztą nie lekamy się żadnej bitwy, gdyż armia nasza znajduje się w przemagającej od *Austriaków* tyle, i pała chęcią spotkania się z nieprzyjacielem. Gen. *St. Suzan* powrócił do *Strazburga*, dla objęcia komendy począwszy od *Huningi* aż do *Bazylii*.

Dnia 13. Czerwca.

Podług listów z głównej kwatery armii Renskiej w Oberrath pod d. 4 t. m. General Moreau zatrudnia się teraz nową organizacją armii. Korpusy odwodowe, prawego skrzydła są znacznie wzmocnione przez wojska oddzielone ze szranka i od lewego skrzydła. G. Richepauze dowodzi korpusem kawalerii lekkiej załanaiący lewe skrzydło; inne korpusy też kawalerii okrywać będzie prawe skrzydło, którym ma dowodzić G. Hauptoult. Znajdujący się tu jeszcze G. St. Suzanne będzie miał pod swoją komendą korpus osobne przeznaczone na zabezpieczenie tyłu armii. Wszelkie nasze wojska ściągają się ku Tyrolowi. Zdaje się iż Moreau postanowi prosić komunikacją pomiędzy sobą i armią odwodową, skoro tylko ta przybędzie w okolicę Bergamy i Walseliny, i że przez bystrze obrony starać się będzie przynusić Austriaków do uśpienia z Feldkirch i kraiu Gryzonow.

Dnia 9 Czerwca.

Adjutant Francuscy będąc w Augsburgu szukali wszędzie kart geograficznych Bawaryi. Na załapanie odwiedzin Francuskich, włożono na mieszkańców Augsburga pięciokrotny podatek. Żołnierz Francuski inaczej się teraz obchodzi jak przed 4 laty. Karność jest ostryjsza, każdy przestępca lub ordynacja rozstrzelany bywa. Żołnierze Francuscy dobrze są odziani, naywiecej w sukna Wollendstoffe. Kawaleria ma piękne konie. Pomiedzy jeńcami przez Gen. Ginday schwytanemi znajduj się niektórzy Francuzi mający broń honorową. Długo walczyli nie chcąc się zadać miarą poddać. Z powodu podryzanej korespondencji, wielu Xięży emigrantów w okolicy Lech zostało aresztowanych.

Xiążę Wirtemberski znajduje się nieco chory w Weil-Engenstau. Bitwa na d. 5. nie rozciągała się do całej armii Cesarzkiej. Zamiar ten był wymierzony przeciw lewemu skrzydłowi Francuskiemu. Wysłany w pierwszym powrocie już się tyliło. Och. n. h. u. u. Biberach posuneli, lecz na lewym skrzydło dozwaczyli nieco kłelki, co-fnąć się musielisi. Główna walka była pod Illersheim. Z obu stron liczba zabitych i rannych jest wielka. Rannych do Ulm przeprowadzono; liczba ich jednak nie wynosi do 4 tysięcy i tak z początku rozumiano.

Wczoraj General Francuski Thuring miał rozmowę z oficerem Cesarzkim w Daimstadt. Celem ich było wytrzymanie rozławy krwi przy dopótych i patrolach w pobliskich okolicach, i uregulowanie żegluzi. Prefekci 4 departamentów Renskich mieszkać będą w Moguncyi, Kolonii, Coblenz, i Kasselgranie.

W Maiu Anglii przy wstępie do portu Genueńskiego schwyłali galere, na której znajdował się synowie G. Masseny, który się jednak pływaniem uratował. Mówią iż komendant Francuski w Nalce otrzymał rozkaz od Bonapartego, aby fortece Kalce w przypadku gdyby do kapitulacji był przymuszonym, nie komu innemu poddać jak tylko wojskom Rossyjskim. Xiążę Jozef Lotaryński przed re. olucy. znany we Francyi pod nazwiskiem Xięcia Lambesc, dla pewnych wypadków, w terasnyjszej kampanii w Szwabii kassylch, został aresztowany do Wiednia zawiezony. Xiążę zaś Karol Lotaryński, zawsze utrzymuje komendę w armii Cesarzkiej.

z Monachium dnia 11. Czerwca. Podług przybyłych na d. 10 w. rozróżnym wiadomości, Francuzi zbliżyli się znowu na lewym brzegu rzeki Lech do Landsbergu. Z tego powodu rozpoczął się mocny ogień z armat i ręcznej brzozy. Cesarzkie i Bawarskie wojska poczynili mocne przygotowania w tym mieście. W Landsbergu Francuzi włożyli następne kontrybucye. Na tamtejszą Administracyę 30 tysięcy złotych, na Malanichy 1400. w ogóle jeszcze procz tego

22,830. złt: 26. koni: 20. wołów, 550. par trzawików. Kuchnia dla sztabu kosztowała codziennie 500. złt.

z Augsburga dnia 11. Czerwca. Wczoraj byliśmy nieco zatrważeni, ponieważ korpus G. Meerfeld rozłożony w Schwabmünchen i jego okolicach nagle atakowali Francuzi o 2 godzinie po południu i przymusili do cofnięcia się ku G. offelingen (o 3 od Augsburga). Lecz G. Meerfeld, biorąc w twie i sily około tego miasta, posunął się naprzód 4 godziny 5 w wieczor az za Schwabmünchen, odparł nieprzyaciela. Słyszemy dzisiaj jeszcze huk armat z odległości znacznej pochodzący. Zkąd wnoszą, że G. Starray, który się do Mindelheim posunął, uderzył na Francuzów z strony Kanfenzen wraz z G. Xięciem de Reufs. Wojska w marszu będące dla wzmocnienia armii G. Kray, zdają się być szczególnie przeczczonemi do utrzymywania komunikaty między jego armią i Xięciem de Reufs.

z Alcha dnia 12. Czerwca.

Komunikacja między Augsburgiem jest na nowo przecięta. Francuzi przeprowadzili się przez Lech od strony Landsberg. Spuszczają się tą rzeką i zdają się zmierzać ku naszym okolicom. Dzisiaj przybył tu Hr. Lehrbach. Ratyżbona i tamtejsze duchowieństwo musi na opatrzenie fortecy Ingolstadt 30 tysięcy złotych przysłać.

z Donauwörth dnia 14. Czerwca.

Wczoraj Francuzi wtargnęli aż do Wertingen, lecz potem cofnęli się; pod Dillingen i Gunzburg w znacznych zbierają się ślady. Dzisiaj przybył tu Hr. Lehrbach. Ratyżbona i tamtejsze duchowieństwo musi na opatrzenie fortecy Ingolstadt 30 tysięcy złotych przysłać.

Od granic Szwabskich dnia 14. Czerwca.

Potyczka na d. 11. była wiele znacząca. General Meerfeld zapędzonym został za rzekę Lech. Francuzi na d. 12. wkroczyli znowu do Augsburga, a ich patrole posunęły się o 3. godziny za Augsburg do kraiu Bawarskiego. Dzisiaj słyszemy mocny huk z armat od Augsburga.

Główna kwatery G. Kray po bitwie dnia 5. znowu się w Ulm znajduje. Główna armia stoi na lewym brzegu Dunaju. Moreau miał kwatery w Memingen.

Dnia 6. Adjutant G. Moreau przybył do G. Kray, co dało powód do wysłania kuryera do Wiednia. Spodziewamy się, iż poniżej Lech ku Tyrolowi zajdzie stanowiąca bitwa.

Ekwipaże i konie Arcy-Xcia Karola na d. 13. przechodzą przez Eichstätt, mówią iż idą do Ulm, gdzie się wkrótce także Arcy-Xcia spodziewają.

Podług dzisiejszych wiadomości, GG. Starray i Rothenberg mieli odnieść niejaką kłelkę.

W mieście Friedbergu Francuzi wielkie kontrybucye zali. Na tamtejszy rząd narzylisi 200,000. liwrow, tudzież sto koni. Gdy te wżądanych czasie nie zostały dostawione, przeto więziono zakład dwóch Burmistrzów i dwóch Zegarmistrzów, i zaprowadzono do Generata Francuskiego do Göttingen, który opuścił potem kontrybucyę na sto tysięcy i inną kłelkę koni. Francuzi zdobyli procz tego w Friedbergu wielki magazyn Cesarzki, którego jednok zupełnie wyprowadzić niepotrafili. Karność wielką im się zachowanie, a od przykładu okazanego na Kommissarzu Pommier, żadna więcej kłelga na Francuzów widzieć się nie dała. Wybor G. Kray na Generala Rzeczy nieprzyszli do skutku, gdyż on tylko tymczasowa w nieprzytomności Arcy-Xcia Karola ma komendę, a kalla wojenna Rzeczy procz tego bardzo jest szczupła opatrzoną.

z Bayreuth dnia 17. Czerwca.

Wiadomości wojennei zawsze do nas, teraz w szczupłości dochodzą, tak iż o bitwach dnia 5. i 6. i 10. jasnego wyobrażenia mieć nie możemy. Znakiem jest tylko, iż bitwy te nie musiały być stanowicem dla wojsk Cesarzskich korzyściami, zwłaszcza iż G. Kray cofnął się na lewy brzeg Dunaju, a Lecourbe wkracza znowu nad rzekę.

ko Lech, książę Augsburg, i posuwa się do Bawaryi.

Przypadek na dniu 8. pod Schwabmünchen może się podziadkowym nazwać. Bitwa na dniu 10. niekończyła się z korzyścią dla Austryaków.

z Włoch dnia 1. Czerwca.

Trwoga iaka w Medyolanie sblizenie się Francuzow aprawia, jest do nieapisania. Rozumiano tam przez ozynione od gory S. Gotarda, oltroznosci dosyc miec zabespieczenia, az zagnala w nocy dnia 29. przyszala wiadomosc, iz nieprzyjaciel (co nikomu w wysli nie postalo) w Piemontu jest w marszu, a G. Dedonich z boiazni aby nie zozal zamknietym zupełnie, cofnac się musial. Ludzie ktorzy w wieczor. spokojnie do lozek swoich poszli, za ocknieniem się z podziwieniem zrana uyrzeli brame i gošciniec do Lodi prowadzacy okryte wozami i uciekajacemi. Na dniu 30. Maja nie bylo mozna iuz dotlac zadnego konia pocztowego, zadnego weturyna, za naywieksza cene. Ten przypadek zdaie się, iz odmienil takze plan podrozy Oyca S. Przybyl on na dniu 25. Maja do Padwy, gdzie zabawil przez 5. dni wzrzed wielu oznakow radošci, i chcial w dalsza droge do Rzymu przez Mantue puscic się. Lecz na dniu 30. wrocił się zagnala nazad do Wenecyi, gdzie stanal takze. Xięze Parmński i Papieža odwiedzil. Kardynał Albani wyiechal iuz był wprzod do Rzymu dla zalezcia, poslellęi swieckiey imieniem Oyca S.

Buger komendant Francuzki Savony, nie poddal się przeday, az poki wszystkie jego zywnosci nie zozlaly wyptrebowane. Zaledwie kapitulacya podpisana byla, przybyly siatki z nowa zywnoscia.

z Brunn dnia 11. Czerwca.

Potwierdza się zupełnie, iz C. Kleber nietylko całkowicie porazil W. Wezra, ale nadto ieszcze przy cofaniu siego w rozmaitych malych pokonal go utarczkach. Dopiero w Palstynie mogli W. Wezr zebrać armia swoia i snowu się w mocney postawie pozycyi. Tymczasem w Konstantynopolu roznoszą, iz Kleber dokazal tego tylko przez zebranie gwałtowne armij z Koptow, Arabow, i Grekow, lecz ze się te kupy wkrótce rozeyda. Wiadomosc o zamordowaniu Francuzow, rownie iak uczonych, ich dzieci i zon w Katrze, jest falszywa. — Rozbojnicy w kraju Tureckim znaczenie się powiekszaia. Szkodzą oni rownie handlowi ladowemu iak wodnemu. Basmanoglu coraz się takze bardziej wzmaga.

z Norkoping dnia 7. Czerwca.

Zawcoray dalo się tu widzieć godne zaftanowienia plemo Krolewskie do Marszałka seymowego adreffowane, w następujacej treści:

„Burzliwe wypadki, które się świeżo w Izbie Stanu Szlacheckiego w materii lkarbu widzieć daly, byly tego gatunku, iz ściagnely na siebie całą Krola uwage. Przy uczuciach bolesnych iakie wzbudzily, Krol widzial z drugiey strony z wielkim ukontentowaniem, iz liczba osob chacej mieszac spokojnosc kochanego ludu iego, dla postawienia woli swoiey na miejscu prawa, bardzo jest szczipła wporownaniu z temi, ktorzy przez swoje dobrowolne dla praw postuzenie, okazują czysty i rzetelny duch prawdziwych obywatelow, zaszczyt oyczynie swoiey czyniaczych, i wltzymiaj rozruchy zle myslących. Z protokulu dnia 29. Maja Krol dowiedzial się, iz Dawid von Schulzenheim młodszy, wazrod krzyku, iz cały Stan Szlachecki wyisć z Izby powinien, zrzekl się szlachectwa, co rownie powtorzonam zostalo przez Barona Claes Cedentroma, który kazal się u Krola zameldowac, dla otrzymania pozwolenia zmiany imienia swoiego. Chociaz Krol Jmc dalekim jest, aby miał pochwalic takowe zrzeczenia się, wszelako chce zostawic wspomniane osoby przy ich życzeniach, i bywaszego Schulzenheim młodszego, tudzież

Claes Cedentroma ogłasza za utrachiących tytuł i prawo do Szlachectwa. Daley oświadczył Baron Hans Hierta, iz przelatac być członkiem Stanu Szlacheckiego. Za nim poszli PP. Pehr, Cham, Nathawood, Axel Adelsparre, i Adelheim, wyrzekajac się praw Szlacheie sluzacych. A poniewaz ostatni w tej mierze nie dosyc wyraznie się tłumaczyl, przeto zlecono isli Kanclerzowi, aby żadal od niego dalszych w tej mierze tłumaczeń, poczym Krol takkawą wolę swoia obawi. W dalszym protokule czytac mozna daley, iz P. Baron Niels Söfsefshöld uważal siebie za nieuzytecznego członka Stanu Szlacheckiego, dla tego przelatac być członkiem onego, iz P. Göran Hyphenwald oświadczył, iz nie moze więcej być przytomnym na terazniejszych posiedzeniach Szlachty, iz P. Baron Karol Adelswärd utrzymywal, iz gdy on od inney szlachetney famillii a nie od iego własney, był deputowanym, przeto nie moze nalezeć do obrad terazniejszego seymu, a PP. Irzy Adelsparre i Shold-brand zrekli się nalezenia do obrad seymowych. Chociaz ten rodzaj wyrazow i uchwal przeciwi się porządkowi seymowemu, jednakże Krol na tych ich oświadczeniach przelatac. Co się tyczy rozmaitych wyrazow porządkowi przeciwnych z iakimi daly się stylceinne członki, teia takiego gatunku, iz muszą być oddane do Trybunalow sprawdliwosci, a Kanclers sprawdliwosci ma rozkaz sadownie is rozstrzasc.

Ten list przytłany był przez Krola Marszałkowi seymowemu Hr: de Brahe, aby go Stanowi Szlacheckiemu komunikowal.

Stany Duchowny, Mieyski i Wieyski poslali deputacye do Krola z podziękowaniem mu za mocny i melki sposob, iakiego się iul przeciw szlachcie proteſtacya zanalezacye.

Za członkow wydzialu tajnego Krol na mieysce G. Hr: Shwerin i Professora Schulzenheim, mianowal Barona Rudbäck i P. Hildebrand.

z Petersburga dnia 29. Maja
Wyszeli tużkaz, aby wcale zatne kfiązki i nory muzyczne do Rossji wprowadzane nie byly.

Pomiedzy memoryalami, które rozdarte i nazad podaiącym odeslane zozlaly, z warunkiem ieszcze zaplacenja poczty, znalaznie się takze memoryal Włochkiego spiewaka Montebello, który z pensya roczna ro tylicy mablow i gratyfikacya 500 rublow co kwartal żadal być przy teatrze umieszczonym.

Memoryal Margrabiego de Beaumanoir officera Francuzkiego w Tobolsku bawiacego, z prozbą o wolnosc powrocenia nazad do swoiego Krola i krewnych, zostal bez odpowiedzi odrzuconym.

DONIESIENIA.

Pigułki arcy skuteczne na wygubienie Ścierow i Myzrow mozna kazdego czasu dostac u JPana Berdau krotom mieszka w kamienicy Benofskiej przy ulicy krzywe Koło pod Nrem 184.

Świeża woda mineralna Spalka czyli Spawalsler, iako też Egerika i Altwalser proſio z źródlow sprowadzone, miednią się w Handlu A. Monfrenlle na podwala Nro 486. w krotce zaś nadeydzie świeża woda Pimioniska, Szejdżilzka czyli Bitterwalser, iako też i Selzerwalser.

Dnia 16. Czerwca roku 1800. z Niedzieli na Poniedzialek w nocy z Pojezior dobr pod Witkowyszkami w Kreysie Kalwaryjskim leżących, uciekl człowiek imieniem Jan Janiszewski do lat 25. lub więcej młody, wzrostu małego, krepy nieco, włosow blond z tyłu wiażką czarna zawiązanych, iestli ich nie oſtrzygli, na twarzy mocno opowaty; w sukniach: kurto cynamonowego koloru z białemi cynowemi guzikami, spodniach z samodzielną zielonego i butach ze ftylpami. Okradłszy u JW. Zabiellę Kaszt: Min: i Generała Leut: B. W. Lit: worek złota 5000. czerw: złt: zawierajacy, miedzy którym złotem znalazło się Węgierskich z Nay: Panią czerw: złt: 500: i 192. starych reszta zaś nowym i nacyzyciejszym złotem. Kłoby więc takowego człowieka złapał, ma się udać do Pocz: tamtu Witkowyskiego, a otrzyma nadgrody czerw: złt: 100.